

Comprensió lectora

ENTENDESOS

4

Un nou testament

Jo compartia experiències amb aquells homes. Especialment m'agradava passar els dies amb els vells amics del pare. Em complaïa d'escoltar-los perquè eren cavallers amb moltes aventures viscudes, amb moltes batalles bregades i que tenien naturalitat i gràcia per a contar-les. Ells també m'acolliren al seu costat de bon grat. Els feia gràcia que el fill de Francesc Martorell tingués més coneixements de llatí que d'armes, de poesia més que de combats. I els feia gràcia, sobretot, perquè endevinaven en mi el mateix esperit lluitador que habitava els seus cors.

Potser us sorprendrà saber que la meua educació havia estat molt acurada. Des de ben petit el pare em proporcionà els millors mestres perquè entenia que un bon cavaller havia de dominar l'ús de les armes i de les lletres. Sovint, ens deia que la vida a la cort era tan complicada com la més desigual de les batalles a camp obert i que calia estar-hi preparat.

Confesse que en algunes ocasions vaig patir, més que vaig gaudir, les classes de gramàtica, retòrica i dialèctica, com sabeu les tres matèries que formen les tres arts liberals del trívium. Mai, però, no vaig poder accedir amb èxit a les disciplines del quadrívium. La geometria, l'aritmètica, la música i l'astronomia estaven molt lluny de les meues intencions i de les meues possibilitats. El meu esperit anhelava més l'acció de les armes que les ensopides hores traduint poemes o traçant figures geomètriques. Tot i això, amb el temps, i en ocasions en contra de la meua voluntat, la meua cultura va esdevenir superior a la mitjana dels altres senyors valencians.

Un matí el pare em cridà a la seua tenda. Al seu costat seia un home petit de posat seriós que jo no havia vist mai. Al seu davant, un munt de documents cobrien totalment la petita taula de fusta rere la qual es trobava assegut.

–Joanot, seu –m'indicà mon pare–. Hem de parlar.

Vaig prendre una cadira en silenci. Notava una gravetat desacostumada en el seu to de veu.

–Aquests darrers dies sé que m'has vist pensarós i has tingut la bona educació de no interferir en les meues cavil·lacions.

L'altre home mirava indolentment el meu pare i jo no feia sinó assentir tot el que deia, expectant. Fins que el pare declarà les seues intencions.

–Ho he rumiat molt i he decidit canviar el testament i nomenar-te a tu hereu universal dels meus béns.

El cor em féu un salt.

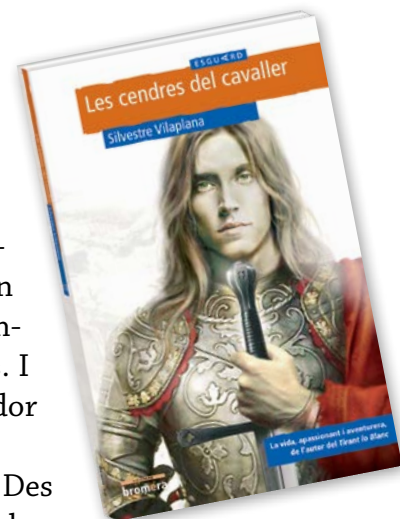
–Però pare, el vostre hereu és Galceran. Ell és el primogènit, no podeu despendre'l dels seus drets naturals.

El pare mirà l'altre home. Va fer un gest de dubte, potser mesurant la conveniència dels seus mots i, al capdavall, parlà amb sinceritat.

–Crec que ja saps quin és l'estat de la nostra hisenda. A més, estem perdent privilegis i, si continuem així, d'ací a pocs anys no serem res.

–Ara tot canviarà. Estem ací al costat del rei, combatrem valerosament, vencerem i ell ens ho agrairà amb noves consideracions. La nostra situació millorarà.

–T'equivoques, Joanot. Ets jove i idealista i encara has d'aprendre a veure les coses tal com són i no com desitjaries que fossen. Al rei no li interessa què ens puga passar a nosaltres allà a

València. Ni tan sols crec que tinga pensament de tornar-hi mai més. El seu objectiu és la Mediterrània. Ara vol Nàpols, després potser Gènova.

–Però res no canvia si sóc jo o és el meu germà l'hereu de la família. I encara més, no cal que feu ara un nou testament. Vós encara heu de viure molts anys. Ja tindreu temps de tornar-hi a pensar quan siguem a casa.

El pare negà amb el cap. S'assegué al meu costat i parlà en veu baixa.

–Aviat entrarem en combat i no estic segur si hi sobreviuré. Cal resoldre el tema del testament abans de partir. Potser ja estic vell per a la guerra, però no tant per a no entendre que Galceran no pot administrar els béns familiars. Si ho manega ell, tot desapareixerà abans de deu anys.

–No sou just amb el meu germà. Ell us estima i...

–Tens raó. Si fos just el desheretaria totalment i jo encara li permetré conservar el senyoriu de Llíber, que és molt més del que mereix. Ja veieres que la seua fama d'ingrat i desobedient havia arribat fins a les orelles del rei. Com ha de mantenir, doncs, ell la família?

–Esteu fent una injustícia amb els meus germans. I per què no Jofre?

Em mirà fixament i no em contestà. Aquella mirada era més que una resposta.

–Està decidit.

–Doncs, espereu almenys uns dies i repenseu-vos-ho. Torneu a reflexionar una vegada més. Deixeu que el temps i la prudència siguem els vostres consellers com sempre m'heu dit.

Mon pare esbufegà.

–Ets tan tossut com un ase vell. Una setmana. I després...

L'endemà arribà la notícia que ens havíem de preparar per a l'assalt definitiu de Nàpols. Tot i que només s'iniciava el mes d'agost, el rei preferia no arriscar-se i prendre la ciutat abans que començassen les tempestes de la tardor i fos més difícil la navegació.

El rei va visitar el campament per encoratjar les tropes. Ell mateix ens acompanyaria en l'expedició. L'estratègia prevista consistia a acostar la nostra flota a la ciutat de Nàpols i esperar la rendició covarda de Renan d'Anjou quan veiés la multitud de tropes que amenaçaven la ciutat. Tan segur estava el monarca de la victòria que fins i tot abandonaria les comoditats de l'illa de Sicília i ens acompanyaria fins a Nàpols. Volia ser el primer a posar un peu a l'illa quan el d'Anjou es rendís. Pretenia augmentar així la seua llegenda de conqueridor. Aquella confiança ens meravellà. Res no podia fallar.

Quan el rei ens hagué parlat, oírem missa, arplegàrem les armes i ordenadament ens dirigírem cap als nostres vaixells, que ja estaven completament aparellats esperant-nos al port.

SILVESTRE VILAPLANA. *Les cendres del cavaller*
Edicions Bromera

Silvestre Vilaplana (Alcoi, 1969) és llicenciat en Filologia Catalana i ha publicat diversos llibres de poesia i narrativa, entre els quals destaquen *L'estany de foc*, *El quadern de les vides perdudes*, *La frontera negra*, *Resurrecció o Els dimonis de Pandora*. *Les cendres del cavaller*, la primera biografia novel·lada de Joanot Martorell, va ser guardonada amb el Premi de Novel·la Ciutat d'Alzira i el Premi de la Crítica Serra d'Or.

1. Respon aquestes preguntes sobre la lectura.

- a) Quins personatges apareixen en el relat?
- b) A Joanot li agradava estar amb els amics de son pare? Per què?
- c) Quina educació va rebre Joanot de menut? Quines matèries va estudiar?
- d) Què va notar Joanot en el to de veu de son pare?
- e) Què havia decidit el pare del protagonista?
- f) Per quines dues raons Joanot no trobava just el canvi?
- g) Quina circumstància familiar obligava el pare a prendre la decisió?
- h) Com pensava Joanot que milloraria la situació familiar?
- i) Per què desconfiava el pare de l'agraïment del rei?
- j) A què es devia la pressa del pare per canviar el testament?
- k) Quina actitud manifesta el rei davant l'assalt?

2. Emplena amb les característiques de Joanot i del seu germà Galceran.

Joanot

Galceran

3. Qui creus que devia ser l'home que hi ha en la tenda del pare de Joanot? Justifica la resposta.

.....

.....

4. En quina època i en quin espai geogràfic situaries l'escena que acabes de llegir? A quin període històric pertanyen els fets? Raona la resposta.

.....

.....

.....

5. Completa per a resumir el text.

El protagonista és Un dia, son pare li diu que perquè

El cavaller li contesta que però son pare opina que

Finalment,

